

การใช้ ICT ด้วยปัญญาตามวิถีพุทธ

The Wisdom of ICT Usage in Buddhist Way

จันทนา ทองประยูร (Chantana Thongprayoon)

School of Communication Arts, Sukhothai Thammathirat Open University

การประชุมวิชาการ “เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับพระพุทธศาสนา”

ICT for All Symposium 2012 on “ICT and Buddhism”

วันเสาร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2555 เวลา 12.30 -17.30 น.

ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

หัวข้อการนำเสนอ

- ปัญหาจากการใช้ ICT อย่างไม่รู้เท่าทัน
- การใช้ ICT แนวพุทธ เน้นการเกิดปัญญา
- การปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธเพื่อให้เกิดปัญญา

ปัญหาจากการใช้ ICT (1)

- เกิดกลุ่มมิจฉาชีพออนไลน์ เรียกว่า “สแกมเมอร์” ผ่านเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยม เช่น เว็บไซต์รักออนไลน์ (Online Dating Website) เฟสบุ๊ก (Facebook) มายสเปซ (MySpace) เป็นต้น หลอกให้เหยื่อ โอนเงินผ่าน Western Union หรือ Moneygram

ปัญหาจากการใช้ ICT (2)

- การเลียนแบบพฤติกรรมที่พบในอินเทอร์เน็ตและเกมคอมพิวเตอร์
- การใช้เวลาที่ไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการใช้ชีวิตในสังคมแห่งความเป็นจริง โดยไม่สามารถบังคับตนเองโดยเฉพาะทางจิตใจ

กลับ

การใช้ ICT แนวพุทธ (1)

- เน้นการเกิดปัญญา
- การศึกษาที่ไม่ต้องอาศัย โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย
- การศึกษาคด้วยตนเองในกิจการที่พึงทำทั้งปวง ใช้ตาใช้หู
อ่านฟังสำเนียงกำหนด ใช้ความคิดใคร่ครวญพิจารณา
และลงมือทำ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อยๆ (สมเด็จพระ
ญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช 2555: 94, 96)

การใช้ ICT แนวพุทธ (2)

- ปัญญาที่รู้หรือใช้เหตุผลที่ถูกต้อง ไม่ใช่สิ่งที่จะได้จากโรงเรียนโดยตรง แต่เกิดจากตัวเองที่ต้องมีศีล คือ ความสำรวม
- ปัญญาที่ได้โดยไม่มีหลักสูตรและไม่มีโรงเรียน แต่เกิดจากการปฏิบัติอบรมให้มาก (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (2553-ก: 16)
- ความสกปรกล้างได้ด้วยน้ำสะอาดฉันใด โมหะความหลงผิด ก็ทำลายได้ด้วยปัญญานั้นนั่น (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (2552: 21-34)

กลับ

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ชาวพุทธเพื่อเกิดปัญญา (1)

- ต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอด ให้เกิดทั้งสติและปัญญา ในการใช้ ใจที่อย่างสร้างสรรค์ และรู้เท่าทัน
- อาศัยสติขวนขวาย ศึกษาด้วยตนเองเสมอ ในการทำงานที่พึงทำ
- ทุกคนสามารถทำได้ เพราะต่างมีอุปกรณ์แห่งการศึกษานี้ คือ ตา หู ความคิด และมือที่จะทำ (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช 2555: 97-98)

การปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธเพื่อเกิดปัญญา (2)

- ถ้ายังไม่มีปัญญา คือ ไม่มีความรู้ในเรื่องใด ก็ค้นคว้าไต่ถามผู้รู้ ไม่มีใครรู้อะไรไปทุกอย่าง อาจอาศัยปัญญาของคนอื่นได้
- ปฏิบัติโดย “การละ”
- การละ หมายถึง การไม่ทดลองทำในสิ่งที่ห้าม แต่ควรเชื่อฟังยอมรับไม่ทำหรือละเว้น “ละสิ่งที่ควรละ” คือ ไม่ทำ
- ข้อยากของการละเว้นคือ ความอยากทำสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะมีเครื่องยั่วเย้าต่างๆ ให้อยาก
- จึงต้องบริหารจัดการใจให้มีความสงบตั้งมั่นอยู่ในทางที่ถูกต้อง ไม่ให้แพ้อใจตนเอง ไม่ให้แพ้ความอยากแห่งใจของตน

การปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธเพื่อเกิดปัญญา (3)

- การปฏิบัติโดย “การทำให้มีให้เป็น”
- ผู้ใดเว้นความชั่วได้ ผู้นั้นย่อมทำความดีได้ (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช 2555: 40)
- ต้องหมั่นสนใจตัวเองไว้เสมอ ขอเพียงได้สนใจและมีความตั้งใจจริงที่จะอบรมตนเองเท่านั้น

สรุป การใช้ ICT ด้วยปัญญาตามวิถีพุทธ

- การแก้ปัญหาจากการใช้ไอซีทีต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- ตราบใดที่ความเท่าเทียมยังไม่เกิดขึ้นในสังคมไทย การเกิดของกัลยาณมิตรยังไม่สมบูรณ์ ผู้ใช้ไอซีทีทุกคน ทั้งผู้ใหญ่และเด็กต้องสร้างและพัฒนาการรู้เท่าทันด้วยปัญญาตามวิถีพุทธ
- ใช้ร่างกายตนเป็นเครื่องมือสื่อสารปัญญา ฝึกปัญญาด้วยการละในสิ่งที่ควรละ และการทำในสิ่งที่ควรทำ ฝึกสติเพื่อพัฒนาตน เพื่อใช้ไอซีทีอย่างรู้เท่าทัน เป็นประโยชน์แก่อกุลสังคมอย่างสมดุลและผาสุก

จบการนำเสนอ การใช้ ICT ด้วยปัญญาตามวิถีพุทธ

● **ขอบพระคุณ**

● **จันทนา ทองประยูร**

● **สาขาวิชานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**